

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНА СРЕМА

ИНЂИЈА, ИРИГ, ПЕЋИНИ, РУМА, СТАРА ПАЗОВА И ШИД

ISSN 1451-8740

ГОДИНА XLVIII БРОЈ 15	Четвртак, 17. мај 2018. године Сремска Митровица	Годишња претплата 10.120,00 динара Цена овог броја 35,00 динара

ОПШТИНА РУМА

124

На основу члана 241. и 246. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, бр. 61/05 и 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-одлука УС и 113/17), представник Општине Рума, коју заступа председник општине Слађан Манчић и представник Синдиката запослених у комунално-стамбеној делатности општине Рума, у који су удружени синдикати предузећа:

ЈП "ВОДОВОД" РУМА, ЈП "КОМУНАЛАЦ" РУМА, ЈП "ПАРКИНГ И ИНФРАСТРУКТУРА" РУМА И ЈП "СТАМБЕНО" РУМА, које заступа председница Љиља Врачевић-Миливојчевић, дана 17.05.2018. закључују

ПОСЕБАН КОЛЕКТИВНИ УГОВОР ЗА ЈАВНА КОМУНАЛНА И ДРУГА ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА ОПШТИНЕ РУМА

УГОВОРНЕ СТРАНЕ СУ:

**ОПШТИНСКИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ
У КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОЈ
ДЕЛАТНОСТИ ОПШТИНЕ РУМА И**

**ОПШТИНА РУМА
І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

Овим колективним уговором уређују се права, обавезе и одговорности запослених из области радних односа у комунално-стамбеним и другим јавним предузећима, чији је оснивач Општина Рума, као и међусобни односи учесника овог колективног уговора.

Члан 2.

Послодавац, у смислу овог колективног уговора, је јавно комунално и друго јавно предузеће (у даљем тексту: предузеће) чији је оснивач Општина Рума (у даљем тексту: Оснивач).

Запослени, у смислу овог колективног уговора, је лице које је у складу са Законом о раду (у даљем тексту: Закон) и другим прописима засновао радни однос код послодавца из става 1. овог члана.

Члан 3.

Закључивањем овог Посебног колективног уговора престаје да важи Посебан колективни уговор Посебног колективног уговора о изменама и допунама Посебног колективног уговора за јавна комунална и друга јавна предузећа Општине Рума ("Службени лист општина Срема", бр. 2/15, 3/15 и 23/17).

Члан 4.

Овај колективни уговор непосредно се примењује.

ІІ ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

Члан 5.

Послодавац је дужан да репрезентативном синдикату, на његов захтев, достави опште акте којима се утврђују права, обавезе и одговорности запосленог, као и да омогући овлашћеном представнику репрезентативног синдиката увид у њихову примену, а у циљу заштите права запослених.

Послодавац на почетку сваке календарске године доставља репрезентативним синдикатима, на њихов захтев, обавештење о извршеном пријему нових запослених у протеклој години.

Списак из става 1. овог члана мора да садржи име и презиме запосленог, организациону јединицу, назив посла и стручну спрему запосленог, односно степен образовања.

Члан 6.

Радни однос у јавним комуналним и другим јавним предузећима се заснива на начин и под условима који су наведени у Закону о раду.

Радни однос се закључује на одређено или неодређено време.

Све одредбе које се односе на закључивање радног односа дефинисане су Законом.

Члан 7.

Правилником о организацији и систематизацији послова утврђују се организациони делови, назив и опис послова, врста и

степен захтеване стручне спреме, односно образовања, потребан број извршилаца и других посебни услови за рад на тим пословима Овим Правилником, за рад на одређеном послу, изузетно могу да се утврде највише два узастопна степена одговарајуће стручне спреме, односно образовања.

За рад на одређеним пословима обавезно мора да се поштује услов да радник мора имати стручну спрему која одговара тим пословима уз алтернативу сродне стручне спреме и образовања.

II РАДНО ВРЕМЕ

Члан 8.

Послодавац доноси одлуку о распореду и промени распореда радног времена.

О промени распореда радног времена запослени мора бити обавештен, на начин утврђен општим актима код послодавца, најмање пет дана пре почетка примене новог распореда, осим у случају увођења прековременог рада.

Члан 9.

Запослени је дужан да на захтев послодавца, поред случајева утврђених законом, ради дуже од пуног радног времена у случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран, а нарочито:

1. ради извршења послова чије се трајање није могло предвидети, а чије би неизвршење проузроковало материјалну или другу штету послодавцу. Оснивачу, другом правном или физичком лицу и
2. ради одржавања континуитета процеса рада у обављању поверених послова од стране Оснивача.

Запослени је дужан да ради дуже од пуног радног времена на основу писаног или усменог налога непосредног руководиоца.

Када се са радом дужим од пуног радног времена започне на основу усменог налога непосредног руководиоца, о томе се сачињава белешка.

Послодавац је дужан да у року од 24 часа од давања налога за рад дужи од пуног радног времена о томе донесе писану одлуку.

Колективним уговором код послодавца се могу предвидети и други случајеви рада дужег од пуног радног времена.

Члан 10.

Радно време запослених који раде на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима, на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравље на раду, средства и опреме за личну заштиту на раду постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог - скраћује се радно

време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способности запосленог, а највише до 10 часова недељно, у складу са Законом, Колективним уговором код послодавца и актом о процени ризика.

IV ОДМОР И ОДСУСТВА

Члан 11.

Дужина годишњег одмора запосленом утврђује се у трајању од најмање 20 радних дана и увећава према следећим критеријумима:

1. По основу степена образовања и оспособљености за рад:

1) за високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) у складу са Законом о високом образовању, почев од 10 септембра 2005 године и на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису КОЈИ је уређивао високо образовање до 10 септембра 2005 године - 5 радних дана

2) за високо образовање на студијама првог степена (основне академске, односно струковне студије), студијама у трајању од три године, више образовање и специјалистичко образовање након средњег образовања - 3 радна дана,

3) за средње образовање у трајању од четири године - 2 радна дана,

4) за основно образовање, оспособљеност за рад у трајању од једне године, образовање за рад у трајању од две године или средње образовање у трајању од три године - 1 радни дан;

2. По основу услова рада:

1) за раднике који раде на нарочито тешким пословима у веома неповољним условима рада и који имају право на скраћено радно време - 5 радних дана,

2) за рад на радним местима са повећаним ризиком, а који немају скраћено радно време - 3 радна дана и

3) за рад у сменама -1 радни дан;

3. По основу радног искуства:

1) запосленом са преко 25 година рада проведених у радном односу - 4 радна дана,

2) запосленом са навршених 15 до 25 година рада проведених у радном односу - 3 радна дана,

3) запосленом са навршених 5 до 15 година рада проведених у радном односу - 2 радна дана и

4) запосленом до 5 година рада проведених у радном односу -1 радни дан,

4. По основу доприноса на раду на предлог руководиоца:

- за остварене изузетне резултате - до 5 радних дана;

5. По основу бриге о деци и члановима уже породице:

1) родитељу, усвојитељу, старатељу или хранитељу са дететом до 14 година - 2 радна дана, и
2) запосленом који се стара о члану уже породице који је ометен у развоју, има тешко телесно оштећење или болест услед које је потпуно или врло слабо покретан - 5 радних дана.

Под чланом уже породице у смислу става 1. тачка 5 подтачка 2) овог члана сматрају се брачни друг и деца запосленог.

Запосленом са 30 година пензијског стажа или 55 година живота и запосленој са 25 година пензијског стажа или 50 година живота, као и запосленом млађем од 18 година живота. утврђује се дужина годишњег одмора у трајању од најмање 30 а највише 35 радних дана.

Коришћење годишњег одмора је по свим осталим питањима регулисано законом.

Члан 12.

Послодавац је дужан да запосленом омогући плаћено одсуство у укупном трајању до 7 радних дана у календарској години у следећим случајевима:

1) ступања у брак	5 радних дана
2) порођаја супруге или усвојење детета	5 радних дана
3) склапање брака и порођај другог члана уже породице	3 радна дана
4) смрти члана уже породице	5 радних дана
5) смрти родитеља, усвојоца, брата или сестре брачног друга запосленог	2 радна дана
6) теже болести члана уже породице, при чему се тежа болест утврђује на основу конзилијарног мишљења лекара здравствене установе у којој се запослени или члан његовог породичног домаћинства лечи	5 радних дана
7) селидбе сопственог домаћинства:	
а) на подручју истог насељеног места	2 радна дана
б) ван подручја места становања	3 радна дана
8) полагања испита у оквиру стручног усавршавања или образовања које захтева процес рада	1 до 6 радних дана
9) отклањање последица у домаћинству запосленог изазваних вишом силом	3 радна дана
10) коришћења организованог рекреативног одмора у циљу превенције радне инвалидности	7 радних дана
11) учествовања на спортским и радно-производним такмичењима	3-5 радних дана

12) добровољног давања крви, рачунајући и дан давања крви	2 узастопна дана

Члановима уже породице из става 1. овог члана сматрају се: брачни друг, деца, браћа, сестре, родитељи, усвојитељ, усвојеник и старатељ Послодавац може да одобри запосленом одсуство из става 1 овог члана за сроднике који нису наведени у ставу 2. овог члана и за друга лица која живе у заједничком породичном домаћинству са запосленим, у трајању утврђеном решењем послодавца.

Изузетно, у случајевима из става 1 тачка 2), 4), 10) и 12) укупан број радних дана који се користе као плаћено одсуство у току календарске године увећава се за број дана који је утврђен као време одсуства у сваком од тих случајева.

Плаћено одсуство из става 1 тачка 10) овог члана запослени може остварити једном годишње.

Мировање радног односа у свему је регулисано Законом.

V ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 13.

Запослени има право на безбедност и заштиту живота и здравља на раду, у складу са Законом о раду (од чл 80 до чл. 103) и Правилником о безбедности и заштити на раду.

Све обавезе и права запосленог и послодавца у вези заштите запосленог су регулисане законом, Колективним уговором код послодавца и Правилником о безбедности и заштити на раду.

Код послодавца је обавезно формирање Одбора за безбедност и заштиту живота и здравља на раду (у даљем тексту: Одбор), који број пет чланова. Одбор се састоји од представника синдиката, послодавца и стручњака за безбедност и заштиту на раду који је запослен код послодавца.

Овај Одбор је задужен да прати стање заштите на раду и о уоченим недостацима и својим ставовима и предлозима у погледу побољшања заштите на раду и отклањања уочених недостатака писмено извештава директора најмање једном месечно.

Права и обавезе одбора ближе се уређују Колективним уговором код послодавца.

Члан 14.

Послодавац је дужан да, на свој терет, колективно осигура запослене за случај смрти, повреде на раду, професионалне болести, смањења или губитка радне способности Висину премије осигурања утврђује надлежни орган код послодавца.

VI ЗАРАДА, НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА**Члан 15.**

Запослени има право на одговарајућу зараду, накнаду трошкова и друга примања у складу са Законом, овим Колективним уговором, Колективним уговором код послодавца и уговором о раду.

Запосленим се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварују код послодавца.

Под радом једнаке вредности подразумева се рад за који се захтева исти степен стручне спреме, односно образовања, знања и способности, у коме је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност.

Зарада из става 2 овог члана се састоји од зараде коју је запослени остварио за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и др.) и других примања по основу радног односа у складу са Колективним уговором код послодавца и уговором о раду, а која садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде.

Члан 16.

Зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од -основне зараде -дела зараде за радни учинак и - увећане зараде.

Члан 17.

Основна зарада одређује се на основу вредности радног часа, услова утврђених Правилником о организацији и систематизацији послова, потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и месечног фонда остварених часова рада.

Члан 18.

Вредност радног часа одређују се Колективним уговором код послодавца или уговором о раду, Коефицијент посла утврђује се у зависности од сложености посла, потребне стручне спреме, одговорности и услова рада.

Радни учинак се вреднује критеријумима који се ближе уређују Колективним уговором код послодавца и уговором о раду.

Члан 19.

Запосленом може да се исплати зарада из дела добити остварене по годишњем обрачуна, у складу са Колективним уговором код послодавца и одлуком надлежног органа о расподели добити.

Члан 20.

Увећана зарада се остварује по основу:

1) за рад на дан празника који је нерадни дан - најмање 110% од основице,

2) за рад ноћу, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде - најмање 26% од основице;

3) за прековремени рад - најмање 26% од основице,

4) за рад недељом - најмање 10% од основице;

5) по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу (у даљем тексту: минули рад) - најмање 0,5% од основице.

Ако су се истовремено стекли услови по више основа утврђених у ставу 1 овог члана, проценат увећане зараде не може бити нижи од збира процената по сваком од основа увећања.

Колективним уговор и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама Основицу за обрачун увећане зараде чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Члан 21.

Минимална зарада

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду.

Општим актом, односно уговором о раду, утврђују се разлози за доношење одлуке о увођењу минималне зараде, и то најдуже до шест месеци.

Члан 22.

Запослени има право на накнаду зараде за време одсуствовања са рада у висини 100% основице за обрачун накнаде утврђене законом, и то за:

1) коришћења годишњег одмора;

2) плаћеног одсуства;

3) одсуства са рада у дане државног и верског празника, који су по закону нерадни;

4) војне вежбе и одазивања на позив војних и других државних органа, ако то законом није другачије одређено;

5) присуствовања седницама државних органа и њихових тела, присуствовање седницама органа синдиката и другим телима по основу делегирања из статуса члана синдиката или запосленог;

6) стручног усавршавања на које је упућен од стране послодавца;

7) учешће на радно-производном, спортском такмичењу, иновација и других облика стваралаштва,

Општим актом утврђује се висина права на накнаду зараде за време одсуствовања са рада у случају:

1) прекида рада до кога је дошло наредбом надлежног државног органа, или надлежног органа послодавца,

2) за које одбије да ради ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због неспровођења прописаних мера за безбедан и здрав рад, у складу са прописима који регулишу безбедност и здравље на раду.

Запослени има право на накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана, и то:

1) у висини 65% просечне зараде у претходних 12 месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, с тим да не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са законом, ако је спреченост за рад проузрокована болешћу или повредом ван рада, ако законом није друкчије одређено;

2) у висини 100% просечне зараде у претходних дванаест месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, с тим да не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са законом, ако је спреченост за рад проузрокована повредом на раду или професионалном болешћу, ако законом није друкчије одређено

3) 2) у висини 70% просечне зараде у претходних 12 месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, с тим да не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са законом, ако је спреченост за рад проузрокована болешћу или повредом ван рада, ако законом није друкчије одређено, а одсуствовање са рада због привремене спречености за рад је дужа од 30 дана.

Члан 23.

Запослени има право на накнаду трошкова и то:

1) за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз, а висина и начин исплате уређује се општим актом;

2) за време проведено на службеном путовању у земљи - дневницу у висини од најмање 2% просечне зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку надлежног органа за статистику, с тим што се путни трошкови, трошкови ноћења и остали трошкови везани за службени пут у земљи утврђују општим актом и уговором о раду;

3) за службено путовање у иностранству у висини утврђеној општим актом;

4) смештај и исхрану за рад и боравак на терену ако није обезбеђен смештај и исхрана од стране послодавца Ова накнада одређује се општим актом и Колективним уговором код послодавца, а исплаћује на основу попуњеног путног налога и приложеног рачуна;

5) исхрана у току рада - најмање 250,00 динара дневно у нето износу

б) регрес за коришћење годишњег одмора - најмање у висини 1/12 месечно од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, за претходну годину.

Члан 24.

Послодавац је дужан да запосленом у складу са општим актом исплати и то:

1) отпремнину при одласку у пензију најмање у висини износа три зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина или три просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, уколико је то повољније за запосленог,

2) накнаду трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице, а члановима уже породице у случају смрти запосленог, најмање у висини неопорезивог износа;

3) накнаду штете због повреде на раду или професионалног обољења

4) јубиларну награду поводом годишњице непрекидног рада код послодавца за 10 година рада и сваки наредни јубилеј у висини одређеној општим актом и Колективним уговором код послодавца

Члановима уже породице запосленог, у смислу става 1 тачка 2) овог члана, сматрају су брачни друг и деца запосленог.

Запослени има право на солидарну помоћ у случају:

1) дуже или теже болести запосленог или члана његове уже породице;

2) набавке медицинско-техничких помагала за рехабилитацију запосленог или члана његове уже породице;

3) здравствене рехабилитације запосленог;

4) настанка теже инвалидности запосленог;

5) набавке лекова за запосленог или члана уже породице.

Висина помоћи у току године, у случајевима утврђеним у ставу 1. овог члана признаје се на основу уредне документације до висине једног неопорезивог износа предвиђен Законом о порезу на доходак грађана.

У случајевима утврђеним у ставу 1 тачка 2), 3) и 5) овог члана висина помоћи у току године признаје се ако ово право није остварено на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Чланом уже породице из става 1 овог члана сматра се брачни и ванбрачни друг, дете рођено у браку и ван брака, пасторак, усвојеник и друга лица према којима запослени има законску обавезу издржавања.

Послодавац може да исплати солидарну помоћ запосленом у складу са својим општим актом и под условом да за то има обезбеђена финансијска средства:

- 1) ради ублажавања последица елементарних или других непогода,
- 2) ради пружања помоћи породици умрлог запосленог,
- 3) у другим случајевима одређеним општим актом

Послодавац је дужан да планира и запосленом исплати солидарну помоћ, ради ублажавања неповољног материјалног положаја, под условом да за то има обезбеђена финансијска средства.

Висина солидарне помоћи из става 6. овог члана по запосленом утврђује се на годишњем нивоу.

Послодавац може да обезбеди:

- 1) поклон пакетиће деци запослених за Нову годину у висини одређеној Колективним уговором код послодавца
- 2) поклон женама запосленим код послодавца за Дан жена у висини одређеној Колективним уговором код послодавца
- 3) друга примања у складу са Колективним уговором код послодавца

Послодавац је дужан да планира и исплати, средства за солидарне помоћи под условом да за то има обезбеђена финансијска средства.

1. ОБРАЧУН ЗАРАДЕ

Зарада за обављени рад и време проведено на раду.

Члан 25.

Зарада из члана 15 овог Колективног уговора утврђује се на основу:

1. основне зараде и
2. остварених резултата рада

Основна зарада утврђује се на основу елемената за одређивање зараде, односно цене рада и коефицијената, као и времена проведеног на раду, у складу са овим колективним уговором.

Остварени резултати рада, односно радни учинак запосленог, утврђује се на основу норматива и стандарда или оцене резултата рада, у складу са критеријумима утврђеним Колективним уговором код послодавца.

Члан 26.

Елементи за одређивање основне зараде су цена рада по радном часу, коефицијентима посла и месечног фонда остварених часова рада.

Цена рада по радном часу за запослене у јавним комуналним и другим јавним предузећима чији је оснивач општина Рума за текући

месец утврђује се на основу планиране масе зарада за та) месец.

Цена рада по радном часу не може бити нижа од минималне цене радног часа која је утврђена у складу са Законом.

Вредност основне зараде за коефицијент 1 за остварени пун фонд сати и стандарди учинак у месецу добија се множењем броја радних сати за припадајући месец и цене рада по радном часу.

Учесници у закључивању појединачног колективног уговора споразумно месечно утврђују цену рада за најједноставнији рад При томе се мора поштовати минимална зарада на основу утврђене цене радног сата у нето износу која је уговорена на нивоу Републике Србије, тј институција које то одређују (СЕС) односно Влада Републике Србије.

Члан 27.

Маса зарада за редован рад запослених у јавним комуналним и другим јавним предузећима у Општини Рума утврђује се Програмом пословања предузећа за одговарајућу годину у складу са политиком зарада коју утврди Влада Републике Србије одговарајућим прописима и на коју сагласност даје Скупштина Општине Рума.

Члан 28.

Маса зарада за запослене, утврђена програмом пословања предузећа, распоређује се на основу принципа и критеријума утврђеним законом и овим колективним уговором.

Члан 29.

Основна зарада за пуно радно време и стандардни учинак утврђује се тако што цена рада из члана 26 помножи коефицијентима који су утврђени Правилником о организацији и систематизацији послова код послодавца.

За јавна комунална и друга јавна предузећа дати су коефицијенти који се препоручују у изради Правилника о организацији и систематизацији:

Прва група

Обухвата најједноставније послове (запослени-физички радник почетник), неопходне за функционисање основне делатности предузећа.

Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 1,00 - 1,40.

Потребан степен стручности основна школа.

Друга група

Обухвата послове неквалификованог запосленог који се обављају по једноставном поступку и са једноставним средствима рада као што су послови: одржавања хигијене пословних просторија, чишћење комуналних

објеката и других најједноставнијих послова из области основне делатности предузећа.

Коефицијент за ову групу послова послова утврђује се у распону од 1,30 - 1,80.

Потребан најнижи степен стручности: основна школа.

Трећа група

Обухвата послове полуквалификованог залосленог, односно мање сложени послови у пружању комуналних услуга: послови чишћења и прања јавних површина, изношење и депоновање отпадака, помоћни послови у производњи, дистрибуцији воде и топлоте, пружању димничарских и других сродних послова а што су основне делатности предузећа.

Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 1,60 - 1,90.

Потребан најнижи степен стручности: основна школа.

Четврта група

Обухвата мање сложене послове КВ запосленог у производњи и пружању комуналних услуга, на уређењу и одржавању комуналних објеката, наплате паркирања и послове руковања средствима рада, у оквиру основних делатности предузећа.

Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 1,80 - 2,30.

За послове које обавља запослени под најтежим условима и са специфичним средствима рада у комуналној делатности као што су електричари, руковаоци мањих грађевинских машина, црпних постројења, централног грејања, инсталатери водовода и канализације и други сродни послови утврђује се коефицијентом 2,50.

Потребан степен стручности: III или IV степен одговарајуће струке.

Пета група

Обухвата средње сложене и разноврсне послове везане за припрему и праћење процеса рада, по налогу, из области основне делатности предузећа укључујући и административно - техничке послове.

Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 2,30 - 2,50.

За послове које обавља запослени у најтежим условима и са специфичним средствима рада у комуналној делатности као што су пословође микрорејона изношења смећа, топлане, црпних постројења утврђује се коефицијент до 2,80.

Потребан степен стручности: III или IV степен одговарајуће стручне спреме или КВ.

Шеста група

Обухвата средње сложене послове средње стручне спреме и висококвалификованих

запослених у производњи и пружању комуналних услуга, уређењу и одржавању комуналних објеката, као и остале послове који подразумевају одговарајући степен специјализације у процесу рада основне делатности предузећа.

Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 2,40 - 2,80.

Потребан степен стручности: IV степен одговарајуће стручне спреме или КВ са обавезним познавањем рада на рачунару.

За послове који се обављају под најтежим условима, са специфичним средствима рада - ВКВ каналски радник, возач специјалног комуналног возила и камиона, руковаоци грађевинских машина, парних котлова и блоковских котларница у топлани, пословође и други сродни послови у оквиру основне делатности предузећа утврђује се коефицијент до 3,00.

Потребан степен стручности: IV или V степен одговарајуће стручне спреме или ВКВ и обавезо одговарајуће лиценце и сертификате.

Седма група

Обухвата сложене и специјализоване послове везане за организационо, оперативно и стручно вођење процеса рада, сложене послове на припреми, праћењу и анализирању процеса рада, послове руковођења одговарајућим деловима рада у оквиру основне делатности предузећа и слично.

Потребан степен стручности: VI или VII степен одговарајуће стручне спреме /или ВКВ/ Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 2,80 - 3,00.

Осма група

Обухвата сложене послове високе стручне спреме као што су: послови стручног вођења процеса рада, анализе и контроле и руковођења процеса рада, припреме стручних предлога за унапређење процеса рада и слично.

Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 3,30 - 3,50.

За најодговорније послове стручног вођења процеса рада и руковођења процесом рада као што су: главни пројектант, главни инжењер у производним погонима, главни диспечер водовода и канализације, шеф лабораторије и други сродни послови утврђује се коефицијент до 3,80.

Потребан степен стручности: VII степен одговарајуће стручне спреме.

Девета група

Обухвата најсложеније послове са високом стручном спремом, магистратом, докторатом у процесу рада комуналних делатности, као и најсложеније руководеће послове као што су руководиоци радних јединица, функционалних целина, помоћника или заменика директора као

и други сродни послови Коефицијент за ову групу послова утврђује се у распону од 3,80 - 4,80.

Потребан степен стручности: VII степен одговарајући стручне спреме.

Ако се актом послодавца за обављање послова на одређеном радном месту предвиђају алтернативни захтеви стручности, при утврђивању цене рада за то радно место полази се од цене утврђене у складу са ст. 1. и 3. овог члана за већи степен стручности предвиђене тим актом с тим да је најнижи дозвољен степен стручне спреме највише за два степена нижи од тражене за то радно место.

Члан 30.

Зарада радника може се повећати по основу услова рада под којима запослени ради, у следећим случајевима.

1) од 3% до 6% у случају:

- изложеност прашини, буци, прљавштини или неугодним мирисима, и
- опасност од заразе или професионалног обољења,

2) од 3% до 6% у случају:

- тешких физичких напора,
- рада при ниским или високим температурама и
- руковање штетним или отровним материјалима;

3) од 5% до 8% у случају:

- повећање опасности од повреда на раду или несрећних случајева.

Повећања цене рада по основама из става 1. овог члана одређује се за време проведено у тим условима и могу се сабирати.

Колективним уговором код послодавца или општим актом послодавца ће се утврдити која су радна места са условима рада из става 1 овог члана.

ПОСЕБНА ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 31.

Послодавац се обавезује да посебним актом категорише радна места која подлежу, на основу закона прописаних услова и дужини рада на тим радним местима, остваривање права на бенефицирани радни стаж радника и да то примени.

Члан 32.

Правилником о организацији и систематизацији или Колективним уговором код послодавца конкретно се разрађују послови код послодавца према групама послова утврђеним овим колективним уговором.

Члан 33.

Остварена зарада запосленог може да се увећа за 20% или умањи за 20% у зависности од остварених резултата рада, односно радног

учинка оствареног значајно изнад или испод стандардног, у складу са нормативима или оценом резултата рада, полазећи од квалитета, благовремености и обима извршеног посла, као и других критеријума утврђених Колективним уговором код послодавца.

Изузетно, у предузећу никако не сме под критеријумом за умањење зараде да се сматра ефекат рада који зависи од процента наплате уколико тога има у оквиру послова предузећа.

Члан 34.

Оснивач предузећима, која је основао и којима је поверио вршење делатности од општег интереса, обезбеђује материјалне, техничке и друге услове за несметано обављање делатности, прати услове рада, предузима мере за отклањање негативних околности које могу утицати на вршење делатности и предузима мере за отклањање негативних околности које могу утицати на вршење делатности и предузима мере на унапређењу делатности од општег интереса.

Послодавци организују извршење посла, обезбеђују квалитет и обим услуга и производа и исплату зарада, обрачунату на основу критеријума и осталих елемената за утврђивање висине зараде утврђених законом и овим уговором и колективним уговором код послодавца.

Средства за исплату зарада обезбеђују послодавци.

Када средства не могу бити обезбеђења из сопствених прихода послодавца, иста треба да обезбеђује оснивач, и то најмање у висини минималне зараде коју утврди СЕС Републике Србије односно Влада Републике Србије.

Члан 35.

Запослени има право на стручно усавршавање и оспособљавање које је у интересу процеса рада или као представник синдикалне организације има за циљ стицање нових знања ради побољшања права и заштите радника.

Послодавац је дужан да обезбеди средства и друге услове за право из става 1. овог члана.

Члан 36.

Послодавац је дужан да обезбеди средства и услове за свакодневну личну хигијену свих запослених а у већој мери запосленима који раде на пословима при чему обавању долази до прљања, машћења и слично.

Члан 37.

Уз исплату месечне зараде запосленима послодавац обезбеђује средства за превенцију радне инвалидности и рекреативни одмор запослених у износу најмање 0,15% средстава исплаћених на име зараде.

Средства из става 1. овог члана уплаћују се на посебан рачун Већа савеза самосталних синдиката Руме, а користе се према посебним критеријумима утврђеним Колективним уговором код послодавца.

Члан 38.

За време законског најављеног и одобреног штрајка проузрокованог због немогућности остваривања права по овом колективном уговору, свим запосленима који учествују у штрајку послодавца није дужан да исплати материјалну накнаду.

VIII ЗАБРАНА КОНКУРЕНЦИЈЕ

Члан 39.

Забрана конкуренције утврђује се за запослене из члана 2. став 2. овог колективног уговора и важи на територији општине Рума, а ван територије општине Рума на подручју на ком послодавац обавља делатност. Забрана се односи на делатности које представљају основну делатност предузећа и свих његових сродних делатности чиме се угоржава пословање предузећа.

Овим колективним уговором предвиђено је да се за све послове, односно радна места, која су у опису делатности послодавца утврди забрана конкуренције.

Ако запослени прекрши забрану конкуренције, послодавац има право да од запосленог захтева накнаду штете.

IX НАКНАДА ШТЕТЕ

Члан 40.

Запослени који на раду, односно у вези са радом намерно или из крајње непажње проузрокује штету код послодавца, дужан је да штету накнаду у складу са законом, овим колективним уговором и Колективним уговором код послодавца.

Колективни уговором код послодавца утврдиће се:

- лице овлашћено за покретање поступка за утврђивање одговорности запосленог за штету;
- рокови за покретање поступка;
- образовање комисије за утврђивање чињеница и околности под којима је штета настала, висину штете, и одговорност лица за проузроковану штету;
- начин доношења решења послодавца којим се запослени обавезује да накнади штету или се ослобађа одговорности,
- као и критеријуми о начину и роковима за накнаду штете.

Члан 41.

По пријему решења о накнади штете, запослени даје писмену изјаву о томе да ли

прихвата да се наканда штете изврши обуставом утврђеног иноса од његове зараде.

Ако запослени не прихвати да накнади штету, покреће се поступак пред надлежним судом.

Члан 42.

Ако запослени претрпи штету на раду илу у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом, овим колективним уговором и Колективним уговором код послодавца.

Колективним уговором код послодавца утврдиће се поступак утврђивања чињеница о постојању одговорности послодавца или другог запосленог код послодавца за насталу штету, као и начин утврђивања висине штете.

Ако се послодавац и запослени не споразумеју о накнади штете, запослени има право да накнаду штете захтева пред надлежним судом.

X ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 43.

Приликом решавања проблема вишка запослених, осим мишљења репрезентативног синдиката, послодавац је дужан да прибави сагласност оснивача.

При предлагању и утврђивању запосленог за чијим је радом престала потреба, у случају да запослени остварује једнаке резултате у раду на истим пословима, примењиваће се поред критеријума утврђених Посебним колективним уговором и други критеријуми утврђени Колективним уговором код послодавца.

Основни критеријум за престанак рада радника су:

- дужина стажа радника код послодавца (предност за останак: дужи стаж)
- материјално стање породице радника (предност за останак лошије материјално стање)
- број радника запослених код послодавца, а који су из исте породице (предност за останак: радници који нису из истог домаћинства)
- здравствено стање радника или члана његове најуже породице (предност за останак: лошије здравствено стање)
- дужина стажа радника укупно (предност за останак: дужи укупан стаж)

Запослени који је остварио преко 30 година стажа и запосленој која је остварила преко 25 година стажа код послодавца као и лицу са инвалидитетом или инвалиду рада без обзира на године живота или стажа код послодавца, не може престати радни однос без његове односно њене сагласности, осим у случају повреде радне дисциплине или прекршаја.

Члан 44.

У случају отказа уговора о раду услед технолошких, економских или организационих промена због којих престане потреба за обављањем одређених послова, послодавац је дужан да исплати отпремнину у складу са Законом.

XI ОСТВАРИВАЊЕ И ЗАШТИТА ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ**Члан 45.**

Колективним уговором код послодавца утврдиће се поступак споразумног решавања спорних питања између послодавца и запосленог.

Колективним уговором код послодавца утврдиће се и састав арбитраже и поступак пред арбитражом, ако се на такав начин предвиди решавање одређених спорних питања.

Члан 46.

Лице са инвалидитетом или инвалид рада не може бити премештен-а на друго радно место без његове (њене) сагласности, осим у случају тешке повреде радне дисциплине или прекршаја.

У случају сагласног премештаја на друго радно место због здравственог стања и услова рада, запослени-а задржава зараду коју је остваривао-ла на претходном радном месту ако је то за њега-њу повољније.

Члан 47.

Послодавац ће омогућити овлашћеном синдикалном поверенику, председнику синдикалне организације или представнику органа синдиката ван предузећа да, по захтеву запосленог за заштиту права, изврши увид у закључене уговоре о раду, увид у примену колективних уговора и остваривање права запосленог, под условом да захтев није решен у поступку пред органима предузећа.

Члан 48.

Запослени се у писаној форми упозорава на постојање разлога за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине и повреде радне обавезе.

Запослени има право да се, у писаној форми, изјасни о наводима из упозорења за отказ уговора о раду из става 1. овог члана, у року од осам дана од дана пријема упозорења.

Члан 49.

Не може се дати отказ уговора о раду запосленом који има категорију инвалидности или је инвалид рада и ради на радном месту коју му на основу способности послодавац мора обезбедити.

Оваквом раднику радни однос може престати само уз пристанак запосленог или у случају тешке повреде радне дисциплине и рад-

не обавезе у складу са Законом и колективним уговором.

XII РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ПОТРЕБА**Члан 50.**

Споразумом између предузећа и синдиката, у складу са финансијским могућностима, може се образовати посебан фонд за решавање стамбених потреба запослених, чија се средства преваходно користе за обезбеђивање учешћа запосленог у добијању стамбеног кредита, у складу са прописима.

XIII УЧЕШЋЕ ЗАПОСЛЕНИХ У УПРАВЉАЊУ**Члан 51.**

Представници запослених у Надзорном одбору код послодавца именују се у складу са законом, а на начин утврђен Статутом предузећа, који доносе послодавац уз сугестије представника репрезентативне синдикалне организације.

XIV УСЛОВИ ЗА РАД СИНДИКАТА**Члан 52.**

Послодавац је дужан да омогући запосленима синдикално организовање, у складу са законом, Законом и овим колективним уговором.

Организација синдиката има право на услове рада и деловање, у складу са Законом.

Колективним уговором код послодавца и овим колективним уговором ближе се утврђују поједина права и обавезе послодавца и представника синдиката.

Послодавац је дужан да синдикалној организацији код послодавца, без накнаде, посредством служби послодавца:

- одбије износ синдикалне чланарине од зараде запосленог и уплати га на одговарајући рачун синдиката, у складу са Статутом
- врши уплату на рачун фондова које синдикат оснива -изради завршни рачун
- врши обраду података о уплати чланарине и даје на увид синдикалном руководству

Послодавац има обавезу да репрезентативну синдикалну организацију обавештава и питањима из своје надлежности која су од битног значаја за економски и радно-социјални положај запослених, а нарочито о:

- плану производње и реализацији плана производње
- годишњем извештају о пословању предузећа, исказаном профиту и планирано) расподели истог
- структури остварених трошкова
- подацима о просечној заради, испаћеним зарадама по квалификацијима и по организационим јединицама

- плановима развоја предузећа
- броју запослених, на које послове су распоређени и у коју радну јединицу
- месечним извештајима о безбедности и заштити здравља на раду и повредама запослених
- и другим питањима, у складу са постигнутим договором.

Послодавац је дужан да синдикату омогући приступ свим пословима код послодавца, када је потребно у циљу заштите права запослених утврђених Законом и колективним уговорима, уз поштовање услова и стандарда утврђених Законом.

Послодавац је дужан да синдикату, без накнаде, обезбеди следеће услове за рад:

- коришћење пословног простора који подразумева довољан број канцеларија, у зависности од броја чланова синдиката са неопходним канцеларијским материјалом и намештајем
- по потреби, право коришћења и других просторија послодавца за одржавање већих скупова неопходних за остваривање улоге синдиката
- неопходне техничке услове за рад (компјутер, интернет, телефон, итд)
- посебна места за оглашавање синдикалних информација
- употребу службеног аутомобила или другог одговарајућег превозног средства, са плаћеним трошковима за одлазак на састанке, семинаре и слично.

Послодавац је обавезан да представницима синдиката омогући плаћено одсуствовање са рада ради реализације програмских активности и присуствовања синдикалним састанцима, конференцијама, седницама, семинарима и конгресима, по позива органа који организује састанак.

Послодавац је обавезан да за едукативне семинаре и сл. а према одлуци надлежног органа синдиката, омогући плаћено одсуство са рада у трајању од најмање седам радних дана годишње.

Послодавац је обавезан да представницима синдиката који су изабрани у више органе синдиката омогући одсуство са рада за учествовање у раду тих органа, уз приложен позив а што не улази у време које председник синдикалне организације има право да користи за рад за синдикалну организацију на основу броја чланова те синдикалне организације (у случају председника општинског одбора број чланова је укупан број чланова синдиката комуналних делатност на нивоу општине).

Послодавац је обавезан да представницима синдиката који заступају чланове синдиката организоване у посебна удружења у оквиру

синдиката (рекреација, касе узајамне помоћи и сл.) омогући рад, у складу са правилницима тих удружења.

Послодавац и сви синдикати који делују код послодавца залажу се за највећи могући степен међусобне сарадње, уважавања, демократског дијалога и разумевања.

Послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај представнике запослених-представника синдикалне организације, чланове Извршног и Надзорног одбора (распоређивање на друге, мање плаћене послове, распоређивање у другу организациону целину, упућивање на рад у друго место рада, упућивање на рад код другог послодавца, проглашавање технолошким вишком) за време обављања те функције ако поступају у складу са Законом и уговором о раду који није у супротности са Законом о раду и Колективним уговором, као и по истеку функције.

Послодавац је обавезан да функционере репрезентативних синдиката, по истеку функције, врати на послове које су обављали пре избора, односно на послове на којима неће имати зараду мању од зараде коју су имали када су изабрани на ту функцију.

Послодавац, ради боље сарадње са синдикалном организацијом, чиме ће и радницима и послодавцу бити и ефекти рада бољи, може са председником Синдикалне организације да склопи споразум о коришћењу радног времена тако да председник синдикалне организације делимично или потпуно буде ослобођен рада на свом радном месту које је обављао до избора на ту функцију ако је обим рада у синдикалној организацији толики да изискује огромне напоре или ако је изабран на неку функцију у вишим органима Савеза синдиката, и да при том добија своју редовну зараду одређену за радно место на коме је запослен у предузећу.

XV ОДРЕДБЕ О ШТРАЈКУ

Члан 53.

Ако се код послодавца организује штрајк у складу са законом и другим прописима, директор је обавезан да донесе посебан акт о утврђивању минимума процеса рада за време штрајка.

Акт из става 1. овог члана, директор доноси у складу са законом и актом оснивача којим су утврђени услови и начин обављања делатности послодавца, као и минимум процеса рада за време штрајка.

Члан 54.

Послодавац појединачним актом одређује запослене који су у обавези да раде за време штрајка ради обезбеђивања минимума процеса рада.

Запослени који је одређен да ради за време штрајка, дужан је, да обавља своје послове и извршава посебне налоге утврђене актом из става 1. овог члана.

Члан 55.

Колективним уговором код послодавца ближе се утврђују услови о остваривању минимума процеса рада и других права и обавеза послодавца и запослених за време штрајка.

XVI РЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 56.

Спорна питања у поступку закључивања, односно измена и допуна, као и у примени овог колективног уговора, решавају се мирним путем, у складу са законом и овим колективним уговором.

Члан 57.

Ако настане спор у поступку закључивања, односно измена или допуна овог колективног уговора, решава се споразумом у року од 30 дана.

Ако се не постигне споразуме из става 1. овог члана, учесници овог колективног уговора решавају спор у складу са Законом.

Члан 58.

Спорна питања у примени овог колективног уговора решава арбитража у року од 15 дана од дана настанка спора.

Арбитражу из става 1. овог члана чине по један представник оснивача и синдиката, као и један неутрални члан из реда стручњака за област која је предмет спора, кога споразумом одреде стране у спору.

Одлука арбитраже о спорном питању обавезна је за све учеснике.

Члан 59.

Раправа пред арбитражом је усмена.

О јавности рада одлучује арбитража.

Арбитража ради у пуном саставу и доноси одлуку већином гласова.

Одлука се доставља у писаном облику странама у спору.

Одлука се може објавити само уз престанак страна у спору.

Трошкове арбитражног решавања спора носе стране у спору.

Члан 60.

Учесници овог колективног уговора образују Одбор за праћење и спровођење овог колективног уговора у који одређују по два представника.

Одбор из става 1. овог члана даје тумачења и стручна мишљења о примени овог колективног уговора, а на захтев учесника овог колективног уговора даје обавезујуће тумачење.

XVII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61.

Овај колективни уговор је закључен на три године.

Измене и допуне овог колективног уговора врше се на начину и по поступку за његово закључивање.

Предлог за измену и допуну може дати свака уговорна страна и подноси га другој уговорној страни у писаној форми.

Друга уговорна страна је дужна да се у року од 15 дана од дана подношења предлога из става 3. овог члана изјасни о предлогу.

Ако се друга уговорна страна не изјасни у року из става 4. овог члана, сматраће се да је прихватила предлог за измену и допуну овог колективног уговора.

Члан 62.

Овај колективни уговор може се откарати у случају када учесници не могу споразумно да реше одређено питање у вези примене, односно измене и допуне овог колективног уговора.

Отказ се доставља осталим учесницима у писаној форми са детаљним образложењем разлога за отказ.

У случају отказа, учесници су дужни да у року од 15 дана од дана достављања отказа из става 2. овог члана отпочну преговарање ради решавања спорног питања.

У случају отказа овај колективни уговор се примењује до решења спорног питања а најдуже шест месеци од дана подношења отказа.

Отказ у овом смислу подразумева и престанак важења Колективног уговора услед више силе односно одредбом закона о престанку важења колективног уговора.

Члан 63.

Потписници овог колективног уговора не преузимају материјално-финансијске обавезе које настану његовом применом.

Члан 64.

Учесници појединачног колективног уговора дужни су да, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог колективног уговора, започну преговоре за закључивање Колективног уговора код послодавца.

Колективни уговор код послодавца закључени пре ступања на снагу овог колективног уговора, ако нису у сагласности са овим колективним уговором, морају се усагласити у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог колективног уговора.

Одредбе Колективног уговора код послодавца који је на снази на дан ступања на снагу овог колективног уговора које нису у супротности са овим колективним уговором приме-

њују се до усаглашавања овог Колективног уговора код послодавца са овим колективним уговором.

Уколико је Колективним уговором код послодавца уређена нека област која је повољнија по радника од овде обрађене такве области, примењује се оно што је повољније за радника.

У свим одредбама које нису обухваћене овим Посебним колективним уговором или колективним уговором код послодавца примењуваће се одредбе Закона о раду и Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

Члан 65.

Овај колективни уговор ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном

гласнику Републике Србије” односно “Службеном листу Срема”.

ПРЕДСТАВНИК СИНДИКАТА
КОМУНАЛНО-СТАМБЕНИХ
ДЕЛАТНОСТИ РУМА
ПРЕДСЕДНИЦА СИНДИКАТА
КОМУНАЛНО-СТАМБЕНИХ
ДЕЛАТНОСТИ ОПШТИНЕ РУМА
Љиља Врачевих-Миливојчевић, с.р.

ПРЕДСТАВНИК
ОПШТИНЕ РУМА
ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
Слађан Манчић, с.р.

Број: 011-37/2018-I

У Руми, 17. маја 2018. године

ОПШТИНА СТАРА ПАЗОВА

125

На основу члана 13. став 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју (“Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16) и члана 66. Статута општине Стара Пазова (“Службени лист општина Срема”, бр. 26/8 и 5/13), Општинско веће општине Стара Пазова, по прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије број: 320-00-2682/2018-09 од 20. априла 2018. године, на седници одржаној 14. маја 2018. године, донело је

ЗАКЉУЧАК

1. Доноси се Програм мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Стара Пазова за 2018. годину, који чини саставни део овог закључка.

2. Овај закључак објавити у “Службеном листу општина Срема”.

Општинско веће Општине Стара Пазова

Број: 320-51/2018-IV

14. маја 2018. године

Стара Пазова

Заменик председника

Милан Беара, с.р.

ПРОГРАМ МЕРА ПОДРШКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СТАРА ПАЗОВА ЗА 2018. ГОДИНУ

**I: Опште информације и табеларни приказ
планираних мера**

1.1. Анализа постојећег стања

1.1.1. Географске и административне карактеристике

Општина Стара Пазова се налази у средишту југоисточног Срема на територији од 351 км². Простор Општине одликује висок ниво саобраћајне транзитности као последица посредничке улоге између регионалних центара Београда и Новог Сада, Руме, Сремске Митровице као и околних регија. Кроз територију Општине се прожимају аутопутеви Е-70 и Е-75, саобраћајнице од националног и европског значаја и Паневропски коридор VII (међународни пловни пут Е80), који представља река Дунав која протиче кроз Општину у дужини од 24 км.

Геосаобраћајни положај Општине веома је повољан. Налази се на 30км од Београда, односно 40км од Новог Сада који су значајни културни, административни, трговински и потрошачки центри Републике. Повољном положају Општине допринела је добра саобраћајна повезаност. У друмским комуникацијама значајни су регионални локални путеви којима је успостављена комуникација седишта Општине са припадајућим насељима.

Општина има девет насеља од којих су по статистичко - урбаним и функционалним критеријумима, Стара и Нова Пазова као и Нови Бановци насеља градског типа, док се остала насеља (Стари Бановци, Белегиш, Војка, Голубинци, Крњешевци, и Сурдук) дефинишу као сеоска насеља. Према попису из 2011. године у општини Стара Пазова је живело 65.792 становника (2002.-67.544), а просеча густина насељености је 187,44 становника на 1 км².

1.1.2. Природни услови и животна средина

Природни амбијент Општине карактерише се равничарским тереном са благо заталасаним рељефом Сремске лесне заравни која започинје на северном делу општинског атара. Земљиште је високог квалитета и проценат површина покривен кватитетним обрадивим земљиштем условило је знатно учешће обрадивих површина у Општини. Према попису пољопривреде из 2011. године, учешће коришћеног пољопривредног земљишта у укупној површини општине Стара Пазова износи између 5 и 8%. Укупна површина пољопривредног земљишта у општини Стара Пазова износи 29.442,5361 ха., а по култури су највише заступљене њиве на 28.544,4106 ха, тј. око 90% укупне пољопривредне површине, а остале пољопривредне површине чине воћњаци, виногради, пашњаци, ливаде, мочваре и остала земљишта. Општина Стара Пазова прекривена је у највећем проценту изузетно квалитетним земљиштем за потребе пољопривредне производње. Према класи је заступљено: 14,3% њива I класе, 31,6% њива II класе, 33,9% њива III класе, 13% њива IV класе, 3,4% њива V класе, 0,6% њива VI класе и 0,3% њива VII класе. Највише су заступљени черноземи 76,2%, затим, ливадске црнице 21,8%, ритске црнице 0,5% и алувијална земљишта 1,5%.

Природни амбијент Општине карактерише се равничарским тереном са благо заталасаним рељефом Сремске лесне заравни. Главни рељеф чине лесна зараван, лесна тераса, речне долине Будовара и Комеревца, алувијална раван и корито Дунава, крњешевачка депресија и друге мање микро депресије. Највиши делови налазе се уз реку Дунав и достижу висину до 120 м, док је минимална висина 75 м надморске висине, тако да по висинским односима и нагибу терена од око 5 степени атар спада у равничарске терене-група оптимално повољних терена за грађевинске и пољопривредне намене.

На територији општине Стара Пазова налазе се релативно уједначене геолошке формације категорије сувоземног леса (70% атара), барског леса (25% атара) и алувијалних наноса (5% атара).

Дунав протиче источном границом Општине у дужини од 24 км и у њега се улива највећи општински поток Будовар у који се уливају Комаревац и још један безимени поток. Подземне воде – на основу резултата истраживања дошло се до закључка да на скоро целој територији општине Стара Пазова постоје акомулације геотермалних вода, које се могу успешно експлоатисати изградом дубинских бушотина (просечна дубина око 1км). Температура геотермалних вода на овим дубинама је око

75-80°C, а на подручју Голубинаца око 90°C што представља веома повољну геотермалну појаву и овај локалитет чини веома перспективним.

На територији Општине експлоатишу се одређене неметаличке минералне сировине: цигларске земље, пескови из алувиона Дунава.

Као последица високог нивоа обрађености атара Општина има веома мале површине под шумском вегетацијом, приближно 4 км² (1,13% укупног атара Општине). Она је једна од најмање пошумљених општина у Војводини, што указује на могући проблем еолске ерозије пољопривредног земљишта. У Општини су сађени шумски комплекси са доминантним врстама: јавор, јасен, брест, туја, топола (црна, бела) и багрем. Највећа површина са компактном шумском вегетацијом (евроамеричке тополе) јавља се у подунављу и потезу белегишке алувијалне равни од 2,2 км², а на потесу комплекса посебне намене Батајница налази се приближно око 1км² заштитног зеленила, док остатак обухвата зеленило поред лесних одсека, мелирационих канала, ловачке ремизе и др.

Подручје општине Стара Пазова одликује се умерено континенталном климом. Распоред падавина у току године је неравномеран и чести су ветрови, што доводи до исушивања земљишта и појаве еолске ерозије земљишта. Због наведеног се формирају ветрозаштитни појасеви садњом шума. Средња годишња влажност на подручју општине Стара Пазова креће се око 77%. Падавине (киша и снег) су главни извор воде за биљне културе, а укупна количина падавина на подручју Општине креће се од 350 л/км² до 900 л/км².

На територији Општине налази се само један заштићени споменик природе ("Службени лист Срема", 12/2001), које ужива режим заштићеног природног добра а то је "стабло беле тополе" изузетно леп и развијен примерак своје врсте. Друга природна баштина од значаја на локалном нивоу углавном је сконцентрисана на простору општинског подунавља (Сремски лесни одсек и река Дунав).

Простори који су карактеришу као станишта аутохтоне флоре и фауне су веома ограничени и обухватају дунавски лесни одсек, Будовар, цигларске баре код Старе Пазове, бару у Новој Пазови, пашњаке код Крњешеваца, долину Љуковског потока код Голубинаца, трасе далековода који прелазе преко атара Општине и друге мање површине.

СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

1.1.3. Демографске карактеристике и трендови

Стара Пазова је административни центар Општине која по овој сремској вароши носи назив. Она је уједно економски, здравствени, образовни и културни центар. Општина има девет насеља од којих су по статистичко – урбаном и функционалним критеријумима Стара Пазова, Нова Пазова и Нови Бановци насеља градског типа, док се остала насеља (Стари Бановци, Белегиш, Војка, Голубинци, Крњешевци и Сурдук) дефинишу као сеоска насеља.

Број становника, према попису из 2011. године, у општини Стара Пазова износи 65.792 а густина насељености је 187,44 становника по км². Податак се односи на укупни атар док је становништво сконцентрисано у насељима, те је фактичка густина насељености драстично већа у односу на густину насељености атара Општине. Ако се посматра динамика промене бројности популације у другој половини XX века, долази се до закључка да је Општина имала интензиван раст популације. Према попису становништва из 2002. године, када је на територији Општине живело 67.576 становника, констатује се блажи пад популације. Међутим, Општина Стара Пазова у последње две и по године бележи велики број инвеститора, страних и домаћих, што пружа могућност за отварање нових радних места, па је стога Општина атрактивна и за становништво из околних Општина. Атрактивне локације насеља на обали Дунава у Општини Стара Пазова такође привлаче све више становника. По слободној процени сада на територији Општине живи више од 70.000 становника са тенденцијом пораста.

Процент становништва до 60 година је већи од процента становништва изнад 60 година, и износи 67%, а просечна старост становника износи 41,0 година. Бележи се пораст броја становника у местима Нови и Стари Бановци што се објашњава атрактивном локацијом дунавског приобаља. Нови Бановци поседују све карактеристике урбаног али и комбиновано, сеоског и градског насеља. Насеље је спојено са Старим Бановцима урбаном насељем Бановци – Дунав са којим заједно има 15.000 становника.

Према попису становника из 2011. године слика о броју и просечној старости становника по насељима је следећа:

Назив насеља	Број становника	Просечна старост становништва
Стара Пазова	18602	41,2
Нова Пазова	17105	40,4
Нови Бановци	9443	40,7
Стари Бановци	5954	40,1
Војка	4752	40,2
Голубинци	4721	42,1
Белегиш	2973	42,4

Сурдук	1397	44,4
Крњешевци	845	39,7

Анализом природних аспеката Општине и аспеката стања квалитета животне средине, дошло се до закључка да на систем природних елемената Општине утичу двојаки фактори: интерни и екстерни. На спољне факторе загађења није значајније утицати, то су загађења која настају као последица обављања различитих делатности на другим просторима, а који путем ваздуха и воде долазе на територију Општине. На интерне факторе, тј. на загађење које настаје на простору Општине је могуће утицати административно-финансијским, техничким и другим мерама. Земљиште је изложено деградацији у виду губитка органске материје, неадекватном применом пестицида и минералних ђубрива и контаминацијом око већих саобраћајница. Кроз Општину протиче регионални канализациони систем у које се пуштају фекалне и атмосферске воде без пречишћавања и овај је систем прикључен на војни колектор на батајничком аеродрому из кога се не пречишћене воде уливају код Нових Бановаца у Дунав. Простор Општине је високо угрожен подземним водама, са изузетком подунавских насеља. Због интензивних примена агротехничких мера и постојеће индустрије, општински простор је изложен загађењу земљишта, а посебну пажњу треба обартити системима за пречишћавање отпадних вода.

Густина насељености Општине износи 187,44 становника на 1 км².

У поређењу са старосним групама на нивоу Војводине и Србије популација Општине је бројнија у контингентима становништва од 0-19, 20-39 и 40-59 година, док је мање бројна у контингенту становништва од 60 и више година. Просечна старост популације нижа је од просечних вредности за Војводину и Србију. Анализа основних контингената популације Општине за последња два пописна периода (2002. и 2011. године) указала је на смањење бројности контингената 0-6 и 7-14 година, те на незнатно увећање бројности радног и фертилног контингента популације.

У глобалу се може закључити да је степен образовности активног становништва Општине у поређењу са просецима за Војводину и Србију повољнији сходно подацима пописа из 2011. године. Наведено је посебно индиковано за становништво без стручне спреме и са нижом основном школом. Највећи део активног становништва има ССС што последично утиче на степен укупне привредне активности.

Анализа података о запосленом активног становништву према привредним секто-

рима у Општини за пописне периоде 2002. и 2011. годину указује да је пољопривредно активно становништво у бројном опадању, активно становништво у секундарном сектору такође у лаганом опадању док је становништво запослено у терцијарном и кварталном сектору у порасту. Према делатностима активно становништво Општине је највише ангажовано у индустрији, трговини и најзад пољопривреди. Сеоским насељима Белегиш, Војка, Голубинци, Крњешевци, Стари Бановци и Сурдук највише запослених је у делатности примарног сектора, затим у секундарном и терцијалном, а док је у градским насељима Стара Пазова, Нова Пазова и Нови Бановци, највећи део становништва запослен у секундарном, терцијалном и кварталном, па најзад и примарном сектору.

Дневне миграције на нивоу насеља највише су везане за обављање потреба школовања и рада.

У општину Стара Пазова укупно је досељено 35.671 становника: из Србије 18.856 (из друге области, из друге општине исте области и из другог насеља исте општине) и из иностранства 16.807 (из бивших република СФРЈ и из других земаља).

Укупна демографска слика Општине (старење популације, велике досељеничке миграције и сл.) значајно утичу на структуру радног континента Општине што се пре свега огледа у старењу радног континента популације, као и у повећаном броју лица са личним примањима и издржаваних лица. Такође привредна кретања на нивоу Општине утицала су на прекопензацију радног становништва из аграрних у не аграрне делатности.

Према попису из 2011. године Општина је бројала 32.332 мушкарца са просечном старошћу 40,9 година и 33.460 жена са просечном старошћу 43,5 година.

Од укупног економски активног становништва, пољопривредом се бави 1.350 и то највише оних просечне старости између 45 и 54 година.

1.1.4. Диверзификација руралне економије

Узевши у обзир традиционалне и новије факторе, основне предности Општине за развој привреде су непосредна близина Београда и Новог Сада, одличан геосаобраћајни положај, развијено предузетништво, одличан квалитет земљишта, значајне просторне могућности за привредни развој, као и добро сачувана природа и река Дунав. Носиоци привредног развоја у Општини су Стара и Нова Пазова као и Голубинци и Војка у области пољопривреде. Према размештају привредних активности,

општина Стара Пазова се може поделити на два дела: средишњи и јужни, где се у постојећим радним зонама у насељима Стара и Нова Пазова развијају индустрија, производно предузетништво, трговина на велико и складиштење и северни и западни део, где је развијенија пољопривреда. У последњих годину и по дана страни инвеститори су у изградњу производних погона и дистрибутивних центара уложили око 150 милиона евра, а домаћи инвеститори око 30 милиона евра, што општину Стара Пазова сврстава међу успешније општине у Србији.

Стопа незапослености на територији Општине је 18,88%, број запослених 14.526 у апсолутном износу, као и број незапослених 3.575 у апсолутном износу.

Образовна структура становништва је углавном ССС.

Специфичност Општине Стара Пазова је ненарушена мултинационалност и мултикултуралност. Осим Срба, који чине већинско становништво, у општини живе Словаци, Мађари, Хрвати, Роми и други. Словачка заједница у месту Стара Пазова је нарочито значајна не само због чињенице што око 30% становника чине Словаци, већ и због тога што је то једна од већих словачких заједница у земљи. Општина се поноси својом културном, националном и верском разноликошћу, тако да у складу са менталитетом и поднебљем мештани старопазовачке општине негују и чувају од заборава старе обичаје, традиционална јела и послатице, рукотворине, старе занате и домаћу радиноост.

Велики број удужења грађана и друштва је окупљено у Савезу аматера општине Стара Пазова. Савез аматера подстиче и афирмише развој, очување и неговање аматерске културно-уметничке делатности и културне традиције народа, националних мањина и етничких заједница. У Савезу је удружено једанаест културно-уметничких друштва, три ликовна удружења, један фолклорни ансамбл, аматерска позоришна друштва, Градски хор и Градски тамбурашки оркестар. Туристички бисер чини село Голубинци са пројектом „Голубинци еко етно музеј“ а због дворца „Шлос“ (најзначајнији и најстарији културно-историјски објекат на територији Општине) и амбара и котабања који су пример сеоске архитектуре са краја 19 и почетка 20 века стављени су на карту Европске културне баштине.

Дунав у оквирује општину са источне стране у дужини од 24км живописног и атрактивног приобаља. Овај природни потенцијал није у потпуности искоришћен и туристички афирмисан. Насеља уз Дунав поседују потенцијале за изградњу пристаништа, марина, уређења

плажа, излетишта, видиковаца, спортских терена... Белегишке аде на Дунаву са својим пешчаним плажама, коњички клуб „Мирела“, Белегиш чине нарочито поуларним местом. Село Сурдук, такође на обали Дунава, нуди погодне терене за лов и риболов, пријатан сеоски амбијент са кафанама и ресторанима и комплекс базена “Хоризонти“. Комплекс којим се већ пар година Општина рекламира је „Кућа фудбала“. Општина подржава организацију бројних манифестација различитог карактера, културног, туристичког, спортског и привредног карактера. Међу значајније туристичке манифестације спадају: Регата Река, фијакеријаде, мачкаре, златни котлић...

1.1.5. Рурална инфраструктура

Анализом природних аспеката Општине и аспеката стања квалитета животне средине, дошло се до закључка да на систем природних елемената општине утичу двојаки фактори: интерни и екстерни. На спољне факторе загађења није значајније утицати, то су загађења која настају као последица обављања различитих делатности на другим просторима а који путем ваздуха и воде долазе на територију Општине. На интерне факторе тј. на загађење које настаје на простору Општине је могуће утицати административно-финансијским, техничким и другим мерама. Земљиште је изложено деградацији у виду губитка органске материје, неадекватном применом пестицида и минералних ђубрива и контаминацијом око већих саобраћајница.

Општина Стара Пазова има изграђену мрежу водоснабдевања у свим местима, изузев насеља Војка где мештани имају индивидуалне бунаре које употребљавају. У току је израда Пројекта који би решио водоснабдевање и у овом насељу.

Кроз Општину протиче регионални канализациони систем у које се пуштају фекалне и атмосферске воде без пречишћавања и овај је систем прикључен на војни колектор на батајничком аеродрому из кога се не пречишћене воде уливају код Нових Бановаца у Дунав. Простор Општине је високо угрожен подземним водама, са изузетком подунавских насеља. Због интензивних примена агротехничких мера и постојеће индустрије, општински простор је изложен загађењу земљишта а посебну пажњу треба обартити системима за пречишћавање отпадних вода.

Општина Стара Пазова нема још увек решен проблем управљања отпадом.

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ – СТАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ РЕСУРСА

1.1.6. Пољопривредно земљиште

Општина Стара Пазова прекривена је у највећем проценту изузетно квалитетним земљиштем за потребе пољопривредне производње. На већем делу пољопривредног земљишта који се налази на територији Општине, постоје добри услови за развој не само примарне ратарске производње, већ и воћарско – виноградарске, повртарске као и сточарске производње.

Преко 75% Општине се налази под черноземом као најквалитетнијим тлом за пољопривредну производњу, што се може видети у приказаној табели:

Табела: Распрострањеност типова земљишта у општини Стара Пазова

Врсте земљишта	Распрострањење (км ²)	Распрострањење (%)
Черноземи	267,52	76,2
Ливадске црнице	76,39	21,8
Ритске црнице	1,85	0,5
Алувијална земљишта	5,24	1,5

Изузетно висок проценат површина покривених квалитетним обрадивим земљиштем, условио је за знатно учешће обрађених површина у Општини.

У структури дохотка, допринос пољопривреде и индустрије је по једна четвртина, а предузетништва једна половина националног дохотка.

Радна зона пољопривреде је атар. У насељу су присутна пољопривредна домаћинства и газдинства са објектима за узгој стоке, оставама пољопривредних производа и др.

Наслеђена структура поседа, неповољна демографска структура пољопривредног становништва и нетржишна структура производње чине лоше наслеђе, док одличан бонитет земљишта, увођење тржишних односа и близина великог тржишта ствара добре предуслове за развој пољопривреде.

Атар општине Стара Пазова је у целости равничарског карактера са висинама од 70,9 м до 120 м и има углове нагиба топографске површине мање од 5 степени, што чини повољне услове за пољопривредну производњу.

Више од 90% терена је неекспонирано према Сунцу (нема експозицију) те није засечено у различитим периодима дана. Приликом потенцијалних ексцесивних геоморфолошких процеса (клизишта, одрони, ерозија) већих размера, није могућ висок степен разарања објеката и пољопривредних површина.

Континентална клима због малог броја ледених и мразних дана, погодна је за гајење различитих врста житарица. У вегетационом периоду биљке примају највише падавина и имају најоптималније температуре ваздуха за свој развој.

Река Дунав (европски коридор 7) представља источну границу Општине на дужини од 24 км. Кроз Општину протиче Будовар као најдужи фрушкогорски поток. Будовар са хидротехничким одликама свог тока пружа основу за развој ширег мелиорационог система.

Општина располаже богатством подземних (фреатских) вода, а утврђено је и постојање геотермалних вода на дубини од око 1м.

Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године, учешће коришћеног пољопривредног земљишта је 5,01% - 8% у укупној површини општине Стара Пазова.

На територији Општине, наводњавање се обавља на 79 пољопривредних газдинстава, на укупној површини од 231 ха. Покривеност ораница и башта изграђеним системима за наводњавање је 190 ха, а воћњака и винограда 41 ха.

У плану је наставак изградње вишенамског регионалног система за наводњавање водом Срема, а вода за овај систем би се обезбеђивала из реке Дунав преко водозахвата у Старим Бановцима. На овај начин би се наводњавало око 22000 ха обрадивог земљишта општине Стара Пазова.

Последњих година је због недостатка материјалних средстава опао обим радова на одржавању каналске мреже и то је довело до пада функционалности система за одводњавање.

Општина Стара Пазова располаже са 3.386,3509 ха пољопривредног земљишта у својини Републике Србије (државној својини), али се та површина смањује због процеса реституције.

1.1.6. Вишегодишњи засади

Општина Стара Пазова располаже са изузетно квалитетним земљиштем на коме постоје добри услови за развој воћарско – виноградарске производње. Преко 75% Општине се налази под черноземом као најквалитетнијим тлом. Поред тога континентална клима је још један фактор који погодује овој производњи. Најбоље услове за производњу воћа имају насеља Белегиш и Сурдук.

Воћарском производњом се бави 394 пољопривредних газдинстава на укупној површини од 148ха, док се виноградарском производњом бави 316 пољопривредних газдинстава на површини од 76 ха.

Од воћних врста се највише гаје јабуке на површини од 61 ха, потом шљиве на 27 ха, лешници на 14 ха, крушке на 10 ха, ораси и брескве на 6 ха и вишње на 5 ха.

1.1.8. Сточни фонд

Општина Стара Пазова има повољне природне услове за развој сточарства захваљу-

јући великој површини обрадивог земљишта и могућностима изградње великих капацитета за узгој стоке и прераду меса. Још један значајан фактор јесте повољан географски положај и близина ауто – пута.

Укупно 3.664 пољопривредних газдинстава располаже са 30.287 ха коришћеног пољопривредног земљишта, од чега на оранице и баште долази 29.718 ха, а на ливаде и пашњаке 129 ха. Крмно биље као извор сточне хране гаји се на површини од 850 ха. Највише су заступљени луцерка 1.122 ха, детелина 412 ха, кукуруз за силажу 64 ха и мешавина трава 37 ха.

На територији Општине према Попису пољопривреде из 2012. године, има 4.443 говеда, 49.854 свиња, 4.269 оваца, 1.080 коза, 171.604 кокоши, 2.297 ћурки, 2.188 патки, 616 гусака, 1.644 остале живине и 2.035 кошница пчела.

У расном саставу говеда преовлађује тип Сименталац, а од музних крава и приплодних грла тип Холштајн. Од свиња заступљене су расе Јоркшир, Дурок, Ландрас, Пиетрен и у мањој мери Мангулице.

Од укупног броја пољопривредних газдинстава у Општини, 884 има 1.031 објеката за смештај говеда, 2.618 има 4.827 објеката за смештај свиња, 1.787 има 1.911 објеката за смештај кокошака носиља, а 614 има објеката за смештај остале стоке.

1.1.9. Механизација, опрема и објекти

Према попису из 2012. године, у Општини Стара Пазова на 100 ха коришћеног пољопривредног земљишта долази до 10 трактора, тако да 306 пољопривредних газдинстава има 314 једноосовинских трактора (298 је старије од 10 година), 2.331 двоосовинских трактора (2.094 је старије од 10 година), 132 комбајна (107 је старије од 10 година). Из наведених података се може закључити да пољопривредне механизације има довољан број, али је процес замене и куповине нових машина у значајном паду.

Од прикључних машина пољопривредна газдинства имају највише приколица и то 2.296, затим 1.965 плугова, 1.128 дрљача, 1.005 прскалица, 975 растурача минералних ђубрива, 922 сетвоспремача, 658 сејалица и 1279 берача кукуруза, тањирача, ротофреза, растурача стајњака и косилица.

На територији Општине налази се 1.031 објекат за смештај говеда, 4.827 објеката за смештај свиња, 1.911 објеката за смештај кокошака носиља и 738 објеката за смештај остале стоке. Од објеката за смештај пољопривредних производа на газдинству највише су у употреби кошеви за кукуруз којих има 2.817, амбари 271 и силоси 37. Укупно 79 пољопривредних газ-

динстава има 164 сушаре, 25 пољопривредних газдинстава има 30 објеката за силажу, 1.116 пољопривредних газдинстава има 1.627 објеката за смештај пољопривредних машина и опреме, а 11 пољопривредних газдинстава има 14 сушара.

Производња у стакленицима и пластеницима је релативно ограничена, с обзиром на могућности и потенцијал земљишта. Пољопривредна газдинства располажу са 6 стакленика капацитета 505м² и са 282 пластеника капацитета 135.332м².

1.1.10. Радна снага

Према резултатима пописа из 2012. године на територији Општине налази се 3.664 пољопривредних газдинстава према броју чланова и стално запослених, тако да пољопривредних газдинстава са 1-2 запослена лица има 3.046, са 3-4 запослена лица 562, са 5-6 запослених лица 53 и са више од 7 запослених лица 3.

Чланова газдинства и стално запослених на газдинству укупно има 6.935, од којих су 2.641 жене и 4.294 мушкарци, док на породичном газдинству ради 6.695 лица, а на газдинству правног лица/предузетника ради 240 лица.

У Старој Пазови укупно има 3.596 носилаца пољопривредних газдинстава (544 жена и 3.052 мушкараца) и 4 стално запослена лица на газдинству.

У пољопривреди је годишње ангажовано 2.956 радних јединица, од којих су носиоци газдинства 1.417 (153 жене), чланови породице и рођаци који су обављали пољопривредну активност на газдинству 1.040 (661 жене), стално запослени на газдинству 236 (65 жене) и сезонска радна снага и радна снага под уговором 262.

Управника, односно менаџера на пољопривредним газдинствима има укупно 3.664 (519 жена и 3.145 мушкараца). Са становишта нивоа обучености, на газдинствима има 1.502 управника са пољопривредним искуством стеченим праксом, а 18 управника има курс из области пољопривреде. Са пољопривредном средњом школом су 82 управника, 1.769 са другом средњом школом, 91 са пољопривредноном вишом школом или факултетом, 202 са другом вишом школом или факултетом и 169 са курсом о пољопривреди.

На породичним пољопривредним газдинствима ангажовано је 1.180 сезонске радне снаге и 55 лица на основу уговора, док је на газдинствима правних лица/предузетника, ангажовано 4 сезонске радне снаге и 1 лице на основу уговора.

1.1.11. Структура пољопривредних газдинстава

У општини Стара Пазова 3.503 пољопривредних газдинстава, користи 30.287 ха

пољопривредног земљишта: 213 ха окућница, 29.718 ха ораница и башта, 129 ха ливада и пашњака, 148 ха воћњака, 76 ха винограда и 1 ха расадника, док је 161 газдинство без земљишта.

Од укупног броја пољопривредних газдинстава, 1.578 користи ≤ 1 ха пољопривредног земљишта, 450 користи $>1-\leq 2$ ха, 498 користи $>2-\leq 5$ ха и 421 користи $>5-\leq 10$ ха пољопривредног земљишта.

У пољопривредним газдинствима Општине се гаји 49.854 свиња, 4.443 говеда, 4.269 оваца, 1.080 коза, 148 коња, 171.604 кокоши, 2.297 ћурки, 2.188 патки, 616 гуски и 1644 остале живине.

1.1.12. Производња пољопривредних производа

Највећи значај за пољопривредну производњу имају меркантилни кукуруз са просечним приносом од 9,05т/ха, шећерна репа са просечним приносом од 68,11т/ха, пшеница са просечним приносом од 6т/ха, соја са просечним приносом од 3,87т/ха и сунцокрет са просечним приносом од 3,46т/ха.

У Општини преовлађају повољни услови за развој органске производње, али тренутно је регистровано само једно пољопривредно газдинство које се бави органском производњом поврћа.

1.1.13. Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

На територији Општине постоје две земљорадничке задруге.

Пољопривредни произвођачи који се баве сточарском производњом организовани су на месном нивоу од 2010. Године и удружење носи назив „Сутдучки рит“.

Пољопривредни произвођачи су организовани у два удружења и то Општинско удружење пољопривредника основано 2008. године и Старопазовачко удружење пољопривредника основано 2012. године. Удружења су актива на уређењу атарских путева, едукацијама које организује пољопривредна стручна служба из Сремске Митровице и произвођачке куће семена и средстава за заштиту пољопривредних култура.

1.1.14. Трансфер знања и информација

Општина Стара Пазова је у доброј комуникацији и трансферу знања са Пољопривредном стручном службом из Сремске Митровице. Организују се предавања и скупови, али је за даљи напредак пољопривреде неопходно њихово интензивније ангажовање како би се произвођачима обезбедила што адекватнија обука и омогућио приступ новим информацијама.

У току зимске школе зима 2016/2017 била су организовања предавања у сарадњи са Институтом за економику пољопривреде из Бео-

града, Институтом за примену науке у пољопривреди из Београда, Институтом „Михајло Пупин“ из Београда.

Сарадници одељења за пољопривреду редовно се одазивају на семинаре и радионице које организује Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Стална конференција

градава и општина, ГИЗ итд. Овакви скупови су веома значајни и едукативни и у будућности би их требало бити више, како би што боље и прецизније дошли до заједничких резултата.

1.2. Врсте (структура) мера и планирани износ

Табеларни приказ планираних мера у програму

Табела 1.2.1. Планиране мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	//////	////////	////////	////////	////////
	УКУПНО		////////		

Табела 1.2.2. Планиране мере политике руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава	101	7.000.000,00	90	
	УКУПНО		7.000.000,00		

Табела 1.2.3. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања у оквиру мера руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	//////	//////	//////	//////	//////
	УКУПНО				

Табеларни приказ планираних финансијских средстава општине Стара Пазова

Табела 1.2.4. Финансијски оквир програма

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја	//
Планирана средства за директна плаћања	//
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	7.000.0000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања и у оквиру мера руралног развоја	//

1.3. Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике након примене Програма

Корисници су пољопривредни произвођачи, мала и средња газдинства, а значај који се очекује од примене Програма је повећање инвестиционих улагања по газдинствима, као и подизање квалитета у самој примарној пољопривредној производњи.

1.4. Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење

пољопривредне политике и политике руралног развоја

Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане Програмом – обавиће се у електронској форми на сајту општине Стара Пазова.

1.5. Мониторинг и евалуација/надзор реализације

Утврдити колико је било поднетих захтева и да ли ће бити реализована укупна количина предвиђених средстава.

II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Опис мера

Назив мере: Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава

Шифра мере: 101

Образложење

Образложење Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. У складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014-2024. највећи део буџетских средстава је управо намењен расту конкурентности.

Мера инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости.

Преглед по секторима:

Сектор: Млеко

Сектором доминирају мали проивођачи, одрживе и делимично одрживе фарме. Општи проблем представља ниво квалитета произведеног млека и низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. Веће фарме се суочавају са лошом технологијом у исхрани животиња, недостатком квалитетног генетског материјала и лошим условима држања стоке. Такође, велики проблем представља правилан начин складиштења и дистрибуције течног и чврстог стајњака. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа.

Сектор: Месо

Постојеће стање у сектору указује на пад сточарске производње. Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње који желе да унапреде и побољшају квалитет сточарских производа, специјализују се у производњи меса са фокусом на гајење свиња, говеда и оваца, као и да побољшају продуктивност и овацантентност у производњи. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња, а посебан проблем у говедарству представља одсуство гајења товних раса. Интервенције у оквиру ове мере ће

бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и заштите животне средине.

Сектор: Воће, грожђе и поврће

Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа. Такође, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу исхране доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, сортирања, паковања и складиштења, примени савремених метода за наводњавање, што резултира проблемом у ланцу прераде воћа, грожђа и поврћа тако да прерађивачи не добијају довољне количине високо квалитетних производа.

Сектор: остали усеви (житатице, индустријско, ароматично и зечинско биље и др)

Пољопривредна газдинства која имају имајумање од 50 ха земљишта под осталим усеви.

Унапређење стања механизације на газдинствима.

Сектор: Пчеларство

Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ.

Циљеви мере

Општи циљеви:

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; Повећање производње; Побољшање продуктивности и квалитета производа; Смањење трошкова производње; Унапређење техничко-технолошке опремљености; Одрживо управљање ресурсима и заштите животне средине; Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; Усвајање и примена добре пољопривредне праксе од стране произвођача; Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

Сектор: Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја микро организама и соматских ћелија); Усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; Достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и за-

штите животне средине; Унапређење производне инфраструктура и опреме.

Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце, козе и свиње); Унапређење квалитета меса говеда, коза, оваца и свиња у складу са националним стандардима; Повећање учешћа товних раса; Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Побољшање квалитета и конзистентности производње кроз инвестиције у опрему и објекте.

Сектор: Воће, грожђе и поврће – Успостављање нових производних линија и обнављање постојеће производње; Повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору; Побољшање квалитета машина и опреме ради смањења губитака у току и након бербе; Побољшање складишних капацитета за воће, грожђе и поврће; Повећање површина под интензивним засадима; Повећање наводњаваних површина.

Сектор: остали усеви (житатице, индустријско, ароматично и зечинско биље и др)

Унапређење механизације на газдинствима која ће омогућити бољу и квалитетнију обраду земљишта, припрему, сетву и др.

Сектор: Пчеларство - Повећање производње пчеларских производа; Повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом; Повећање степена запослености у сектору; Достицање стандарда у области заштите животне средине.

Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НППР)

Није применљиво.

Крајњи корисници

Крајњи корисници су физичка лица уписана у Регистру пољопривредних газдинстава.

Економска одрживост

Није потребан бизнис план.

Општи критеријуми за кориснике

- Корисник је регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу;
- Корисник мора бити са територије општине Стара Пазова;
- Корисник инвестиције за коју подноси захтев не може се користити по неком другом основу, односно ако иста инвестиција није предмет другог поступка коришћења подстицаја;
- Корисник мора да има измирене пореске обавеза према општини Стара Пазова;
- Корисник мора да има измирене обавезе по раније одобреним захтевима финансираним из средстава општине Стара Пазова;

- Корисник и добављач опреме не могу бити повезана лица;

- Потписана Изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;

Специфични критеријуми

Сектор: Млеко

Пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава; У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, односно 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза.

Сектор: Месо

У Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња-Службени гласник РС, 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу.

У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних животиња, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса, или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача.

Сектор: Воће, грожђе и поврће

Имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 50 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе.

У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-50 ха јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ха другог воћа, 0,2-100 ха винове лозе.

Имају мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору.

Сектор: остали усеви (житатице, индустријско, ароматично и зечинско биље и др)

Пољопривредна газдинства која имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ пољопривредна газдинства која имају мање од 50 ха земљишта под осталим усеви.

Сектор: Пчеларство

У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница.

Листа инвестиција у оквиру мере

А. ПОДСТИЦАЈИ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ		
	Шифра мере	Мера подршке / инвестиција
Мера	101	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава
	Шифра инвестиције	Листа потенцијалних инвестиција у оквиру мере
Сектор Млеко	101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
	101.1.3.	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
Сектор Месо	101.2.1.	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
	101.2.4.	Изградња/реконструкција као и опремање објеката за гајење крмача и производњу прасади за тов
	101.2.5.	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
Сектор Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће	101.4.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
	101.4.2.	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
	101.4.4.	Подизање / набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
	101.4.28.	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
Сектор остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зечинско биље и др)	101.5.1.	Машине за примарну обраду земљишта
	101.5.2.	Машине за допунску обраду земљишта
	101.5.3.	Машине за ђубрење земљишта
	101.5.4.	Машине за сетву
	101.5.5.	Машине за садњу
	101.5.6.	Машине за заштиту биља
Сектор Пчеларство	101.6.1.	Набавка нових пчелињих друштава
	101.6.2.	Набавка опреме за пчеларство

Критеријуми селекције

Редни број	Тип критеријума за избор	да/не	Бодови
1.	Подносилац захтева је лице млађе од 40 година	да/не	15/0
2.	Подносилац захтева је жена	да/не	15/0
3.	Број чланова комерцијалног пољопривредног газдинства/ број чланова задруге	до 2 члана	5
		3 до 4 члана	10
		од 5 чланова	15
4.	Корисник је сертифициван за органску производњу и/или производи сировину или готов производ са географским пореклом	да/ не	10/0
5.	Подносилац захтева има одговарајуће стручно знање	искуство у производњи најмање три године - уписан у РПГ	5
		средња школа	10
		факултет	15
6.	Корисник је задруга или члан задруге	да/ не	10/0
УКУПНО			110

Интензитет помоћи

Сектор млеко минималан износ подстицаја по Захтеву је 90%, без ПДВ-а, а максимални износ је 130.000.00 динара, без ПДВ-а.

Сектор месо минималан износ подстицаја по Захтеву је 90%, без ПДВ-а, а максимални износ је 130.000,00 динара, без ПДВ-а.

Сектор воће, грожђе, поврће и цвеће минимални износ подстицаја по Захтеву је 90%, без ПДВ-а, а максимални износ је 130.000,00 динара, без ПДВ-а.

Сектор остали усеви (житатице, индустријско, ароматично и зечинско биље и др) минимални износ подстицаја по Захтеву је 90%, без ПДВ-а, а максимални износ је 130.000,00 динара, без ПДВ-а.

Сектор пчеларство минималан износ по Захтеву је 90%, без ПДВ-а, а максималан износ је 60.000,00 динара, без ПДВ-а.

Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број газдинстава који су модернизовали своју производњу
2.	Површина под новим вишегодишњим засадама
3.	Површина под заштићеним простором
4.	Површина која се наводњава
5.	Површина под ратарским културама
6.	Број кошница

2.1.12. Административна процедура

Подстицаји за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава одобраваће се путем Конкурса. Конкурси ће се дефинисати по секторима и врстама инвестиција у оквиру мере по претходно утврђеним критеријумима и расположивим средствима. Конкурси ће се објавити путем електронских медија (сајт Општине) и на огласним таблама по МЗ.

Достављени Захтеви са потребном документацијом ће бити административно проверени од стране општинске Комисије за доделу субвенција.

Административна процедура ће бити спроведена од стране Општинске управе, Одељења за пољопривреду. У оквиру ове мере ће бити спроведен конкурс за подношење захтева, а путем јавних гласила ће се информисати пољопривредни произвођачи о његовим условима.

Достављени захтеви са потребном документацијом ће бити административно проверени од стране општинске Комисије за доделу подстицајних средстава у пољопривреди.

Коначну одлуку о расподели и коришћењу средстава за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава доноси Комисија за доделу субвенција. Начин реализације одобрених подстицајних средстава и обавезе корисника прецизираће се уговором.

Анекс 1. Идентификациона карта АП/ЈЛС са упутством за попуњавање

Табела 1. Показатељи које је потребно навести у Анексу 1 уводног дела Програма

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност, опис показатеља	Година	Извор податка
ОПШТИ ПОДАЦИ				
Административни и географски положај				
Аутономна покрајина	назив	Војводина	2016.	Устав РС
Регион	назив	Војводина		рзс*
Област	назив	Сремска		рзс*
Град или општина	назив	Стара Пазова		рзс*
Површина	км ²	351		рзс*
Број насеља	број	10		рзс*
Број катастарских општина	број	9		рзс*
Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП) ¹	број	/		Правилник
Демографски показатељи				
Број становника	број	65.792		рзс**

¹ Навести да ли су на територији АП/ЈЛС идентификована насељена места или цела територија општине, односно сва насељена места на територији општине која испуњавају бар један од критеријума наведених у Правилнику о подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди („Службени гласник РС“, број 29/13) која се могу окарактерисати као подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП), имајући у виду да је МПЗЖС посредством националног стратешког документа препознало потребу да се кроз систем подршке уваже отежавајуће околности за пољопривредну производњу које постоје у овим подручјима.

Број домаћинства	број	20.917		рзс*
Густина насељености (број становника / површина, км ²)	ст/км ²	187,44		
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)	%	-2,59		рзс**
• у руралним подручјима АП/ЈЛС	%	/		рзс**
Учешће становништва млађег од 15 година	%	9.683		рзс**
Учешће становништва старијег од 65 година	%	9.671		рзс**
Просечна старост	година	41		рзс*
Индекс старења ²		108,88		рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	испод 2		рзс*
Основно образовање	%	10-19,99		рзс*
Средње образовање	%	58-78		рзс*
Више и високо образовање	%	10-19,99		рзс*
Учешће пољопривредног у укупном становништву	%	15		процена
Природни услови				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	опис	равничарски		интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа ³	опис	чернозем II и III класе		интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска, ...)	опис	Умерено-континентална		интерни
Просечна количина падавина	мм	350-900		интерни
Средња годишња температура	°C	11,2		интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	опис	/		интерни
Површина под шумом	ха	Око 2.500		рзс*
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС	%	Мање од 1		рзс*
Пошумљене површине у претходној години	ха	/		рзс*
Посечена дрвна маса	м ³	/		рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				
Стање ресурса				
Укупан број пољопривредних газдинстава:	број	3.664		рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број			Управа за трезор ⁴
• породична пољопривредна газдинства	%	3654		
• правна лица и предузетници	%	10		
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ха	29.500		рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%	86,76		
Оранице и баште, воћњаци, виноградни ливаде и пашњаци, остало ⁵	ха, %	Оранице и баште 29.718, ливаде и пашњаци 129, воћњаци 148, виноградни 76, расадници 1.		рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало ⁶	ха, %	Жита 20.335, махунарке 12, кромпир 33, шећерна репа 3.462, индустријско биље 4.717, поврће, бостан и јагоде 145, цвеће и украсно биље 3, крмно биље 853, остали усеви 68.		рзс***

² Однос броја старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

³ Према Правилнику о катастарском класирању и бонитирању земљишта („Службени гласник РС“, број 63/2014).

⁴ Организациона јединица Управе за трезор на територији ЈЛС.

⁵ Окућница, расадници и др.

⁶ Цвеће и украсно биље, угари и др.

Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha		рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha	2.160	интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања	ha	/	интерни
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	79	рзс***
Одводњавана површина КПЗ	ha	/	интерни
Наводњавана површина КПЗ	ha	231	рзс***
Површина пољ.земљишта у државној својини на територији АП ⁷	ha		интерни
Површина пољ.земљишта у државној својини која се даје у закуп:	ha	3.386,3509	интерни
физичка лица : правна лица	%	90:10	интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	Говеда 4.443, свиње 49.854, овце 4.269, козе 1.080, кокоши 171.604, ћурке 2.297, патке 2.188, гуске 616, остала живина 1.644, кошнице пчела 2.035.	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	Трактори–једноосовински 314, трактори-двоосовински 2.331, комбајни 132, берач кукуруза 381, плугови 1.965, тањираче 380, дрљаче 1.128, сетвоспремачи 922, рогофре-зе 56, растурачи минералног ђубрива 975, растурачи стајњака 146, сејалице 658, прскалице 1.005, приколице 2.296, косилице 316.	рзс***
Пољопривредни објекти ⁸	број	Објекти за смештај говеда 1.031, за смештај свиња 4.827, за смештај кокошака носиља 1.911, за смештај остале стоке 738; кошеви за кукуруз 2.817, амбари 271, силоси 37; објекти за силажу 30; за смештај пољ. Машина и опреме 1.627	рзс***
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	сушаре 217, хладњаче 14, стакленици 6, пластеници 282.	рзс***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ha, број ПГ	Минерална ђубрива 2.464, чврсти стајњак 1.150, течни стајњак и осока 53, средства за заштиту биља 2.379	рзс***
Чланови газдинства ⁹ и стално запослени на газдинству:	број	3.664	рзс***
(на породичном ПГ : на газдинству правног лица / предузетника)	%		рзс***
Годишње радне јединице ¹⁰	број	2.956	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника ¹¹	број	4	интерни

⁷ Укључујући и утрине и пашњаке који су враћени сеоским заједницама на коришћење.

⁸ Пољопривредни објекти за смештај: стоке, пољопривредних производа на газдинству (кошеви за кукуруз, амбари и силоси), и пољопривредних машина и опреме.

⁹ Укључујући и носиоца пољопривредног газдинства.

¹⁰ Јединица мере која представља количину људског рада утрошену за обављање пољопривредне делатности на газдинству; представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години: 8 сати дневно, 225 радних дана у години.

Производња пољопривредних производа¹²:	количина		
• биљна производња	тона		рзс***
• сточарска производња	т,лит.,ком.		интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА			
Рурална инфраструктура			
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>			
Дужина путева ¹³	km	Општински 81,400 и путеве I и II реда 26,440	рзс*
Поште и телефонски претплатници	број	10 пошта, 22.876	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>			
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број	21.500	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број	4.344	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде	хиљ.м ³	/	рзс*
Пречишћене отпадне воде	хиљ.м ³	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>			
Производња и снабдевање електричном енергијом ¹⁴	број	Две трафостанице високог напона од 110kV/20kV, Већи број малих дистрибутивних трафостаница 20kV/04kV	интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>			
Објекти образовне инфраструктуре ¹⁵	број	36	рзс*
Број становника на једног лекара	број	1.860	рзс*
Број корисника социјалне заштите	број		рзс*
Диверзификација руралне економије			
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде ¹⁶	број	/	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности ¹⁷	број	174	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста ¹⁸ на територији АП/ЈЛС	број	30.390	рзс*
Трансфер знања и информација			
Пољопривредна саветодавна стручна служба	да / не	Да	интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем ¹⁹	број	/	ПССС

РЗС* - „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС** - Попис становништва 2011, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС*** - Попис пољопривреде 2012 (Књига пописа 1 и Књига пописа 2), Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

¹¹ Навести број регистрованих задружних организација и удружења пољопривредних произвођача, активно функционалних на територији АП/ЈЛС

¹² Остварени обим производње најзначајнијих пољопривредних производа са становишта АП/ЈЛС.

¹³ Навести укупну дужину путева на територији АП/ЈЛС (укључујући државне путеве I и II реда и општинске путеве).

¹⁴ Навести број објеката за производњу (хидроелектране, термоелектране и др.), трансформацију и пренос електричне енергије на територији АП/ЈЛС.

¹⁵ Установе за децу предшколског узраста, основне и средње школе, високе школе и факултети на територији АП/ЈЛС.

¹⁶ На пољопривредним газдинствима и привредним друштвима, предузећима, установама, задругама, организацијама и др.

¹⁷ Осим пољопривредне, а у вези су са газдинством (нпр. прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радиност, производња енергије из обновљивих извора, узгој рибе и др.).

¹⁸ Домаћи и страни.

¹⁹ Навести број одабраних пољопривредних газдинстава која се интензивно прате више пута годишње и број осталих пољопривредних газдинстава која се укључују у саветодавни систем на друге начине, углавном преко учешћа на групним предавањима и кроз повремене посете саветодаваца пољопривредним газдинствима.

САДРЖАЈ

Број акта	Назив акта	Страна	Број акта	Назив акта	Страна
	ОПШТИНА РУМА			ОПШТИНА СТАРА ПАЗОВА	
	Синдикат запослених у комунално-стамбеној делатности општине Рума			Општинско веће	
124	Посебан колективни уговор за јавна комунална и друга јавна предузећа општине Рума	245	125	Закључак о доношењу Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Стара Пазова за 2018. годину	257

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

34(497.113) (094.5)

СЛУЖБЕНИ лист општина Срема / главни и одговорни уредник Драгица Радосављевић. - Год. 1, бр. 1 (1971) - . - Сремска Митровица : Сремске новине, 1971-. - 30 cm

По потреби.
ISSN 1451-8740

COBISS.SR-ID 19814402

Издавач: Новинско - издавачко привредно друштво "Сремске новине"
д.о.о. Сремска Митровица, Трг војвођанских бригада бр. 14/II. Директор: Драган Ђорђевић.
Главни и одговорни уредник: **Драгица Радосављевић**. Телефон: 022/610-144. Факс: 022/610-144.
Матични број: 08013969. ПИБ: 100795364. Текући рачун: 355-1000163-43.
Штампа "Графо" д.о.о. Рума, Улица Владимира Назора 61и. Телефон/факс: 022/471-750.